

Pracovní list

Polarizace české společnosti

Úvod do tématu obecně

O české společnosti se říká, že patří k těm nejvíce rovnostářským. Přesto se neustále objevují pokusy o rozdělení společnosti do skupin, kterým autoři dělení připisují určité společné vlastnosti a společné chování. Kromě obligátního dělení podle tzv. **připsaných charakteristik** (muži × ženy, mladí × staří) se objevuje dělení podle **charakteristik získaných** (vzdělání × nevzdělání, bohatí × chudí, obyvatelé měst × vesnic, vyšší třída × střední třída × nižší třída, pražská kavárna × dolních deset milionů).

Problematikou rozdělení společnosti do skupin se zabývá disciplína nazvaná **sociální stratifikace**. Její základy leží v 19. století, kdy díky postupně se rozšiřujícímu volebnímu právu docházelo k dosud nevídanému jevu: poprvé v lidské historii se ve správě věcí veřejných střetávali příslušníci různých sociálních skupin, kteří měli rozdílné pohledy na stejnou věc, rozdílné názory a rozdílné potřeby. Karl Mannheim v knize Ideologie a utopie (Mannheim 1991) zjistil, že pohled člověka je do značné míry formován jeho sociálním původem.

Karel Marx rozdělil společnost do dvou tříd podle toho, zda dotyčný jedinec prodává svou pracovní sílu nebo vlastní výrobní prostředky. Tyto dvě třídy se podle Marxe táhnou celými lidskými dějinami jako otrokáři a otroci, feudálové a poddaní nebo moderně **buržoazie a proletariát**. V Marxově pojetí existují sociální třídy samy o sobě jako skupina lidí stejných vlastností. Jakmile si třída uvědomí svou dějinnou důležitost, stává se třídou pro sebe a zahajuje třídní boj.

Max Weber nevidí třídy jako bojující skupiny lidí. Pozici jednotlivce ve společenském systému dělí na pozici **třídní** (postavení na trhu práce), pozici **statusovou** (prestíž a z ní vyplývající moc příslušející určitým skupinám osob, která může, ale nemusí vyplývat z jejich pracovní pozice) a pozici **politickou** (schopnost ovlivňovat veřejné dění např. díky členství v politické straně).

Důležitým milníkem v sociálně stratifikačním výzkumu je přístup Pierra Bourdieu, který v 70. letech 20. století vymezoval sociální pozici jednotlivce podle množství kapitálu, kterým dotyčný disponuje. Nejedná se přitom jen o **kapitál ekonomický** (majetek, příjem), ale také o **kapitál kulturní** (vzdělání v nejširším slova smyslu) a **kapitál sociální** (vazby a známosti, které je možno mobilizovat k prosazení svých zájmů). Celkové množství všech typů

kapitálů a jejich vzájemný poměr vymezují pozici jedince v sociálním poli, přičemž jedinci, kteří jsou v sociálním poli blízko, mají podobný **habitus** – vkus, zvyky, preference apod. řídící jejich jednání.

Z důvodu potřeby jasného mezinárodního srovnání začaly v 60. letech 20. století vznikat univerzální třídní schémata, která nabízela jemnější členění, než jen na dvě Marxovy třídy. V praxi de facto nepoužívaným předchůdcem těchto schémat je třídní schéma Johna Goldthorpa (Goldthorpovo třídní schéma), které později autor s pomocí Ericssona a Portocarerové rozpracoval do třídního schématu **EGP**. Toto bylo ale hodně navázáno na do jisté míry specifický britský trh práce, což s sebou nese řadu omezení. Na zakázku evropské statistické agentury Eurostat proto bylo vyvinuto třídní schéma **ESeC** (European Socio-economic Class).

Zařazení jednotlivce do třídního schématu ESeC je několikaúrovňové. Na nejvyšší úrovni jsou lidé rozděleni na zaměstnavatele, zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné a lidi pohybující se mimo trh práce (rodičovská dovolená, služba v armádě, důchod apod.). Zaměstnavatelé jsou pak rozděleni na velké a malé. Zaměstnanci, kterých je asi 90 %, se pak dělí podle typu pracovní smlouvy. Lidé se smlouvou o výkonu funkce jsou zařazeni do tříd tzv. saláriátu. Jedná se o osoby, jejichž práce nemůže být přesně vymezena ani snadno kontrolována ze strany nadřízených (např. manažer). Lidé se smlouvou o výkonu práce jsou zařazeni do tříd zaměstnanců. Jedná se o osoby, jejichž práce je přesně vymezena a snadno kontrolovatelná např. podle počtu vyrobených kusů. Existují samozřejmě třídy mezilehlé. Celkově má tak třídní schéma ESeC 10 tříd, které je možno z analytických důvodů spojit na šest, pět nebo tři třídy.

I když schéma ESeC je v současné době používáno nejčastěji, objevují se stále nové pokusy přijít se schématem novým. Ať už se jedná o anekdotické dělení společnosti z úst politiků, nebo seriózní výzkumy, jako je třídní schéma vypracované v rámci projektu Českého rozhlasu.

Existuje tedy celá řada způsobů, jak rozdělit společnost do samostatných skupin, tříd. Jak ale poznat, která způsob je ten pravý? Aby mělo smysl ho použít k jakémukoliv popisu struktury společnosti, musí splňovat jednoduchou podmínku. Dělit společnost do skupin, které jsou skutečně odlišné. Jejichž příslušníci jsou v rámci skupiny v určitých ohledech jednotní, například mají podobné názory na ženská práva, migraci nebo roli státu, a přitom dostatečně odlišní od skupin ostatních.

1. Praktické cvičení

Rozdělení společnosti

Cíl:

- Studující si vyzkouší několik způsobů rozdělení společnosti do tříd
- Naučí se používat koncept sociální třídy
- Seznámí se s pojmy ekonomický, kulturní a sociální kapitál
- Pochopí smysluplnost třídního rozdělení společnosti

2. Úvod do tématu v příkladu

Na úvod pusťte studujícím klip s konfrontací příznivců a odpůrců Miloše Zemana ([odkaz na YouTube](#), 9:21 min, stačí kratší ukázka). Nechte studenty diskutovat, proč spolu dvě skupiny lidí tak zásadně nesouhlasí. Převeďte debatu na to, co podle studujících rozděluje českou společnost.

Je to věk, tedy dilemata staří vs. mladí? Nejspíše ne, v obou táborech jsou lidé jak starší, tak mladší. Je to bohatství? Je to vzdělání? Je to povolání? Je to pohlaví?

Z hlediska sociálních věd má smysl rozdělit společnost do několika skupin, které se vyznačují stejným či podobným chováním. Díky tomu je společnost přehledná a předvídatelná. Můžeme pak říci, že člověk X patří do skupiny A, bude se tedy do značné míry chovat podobně jako ostatní příslušníci skupiny A, mít podobné postoje a názory.

Části sociologie, která se zabývá dělením společnosti do skupin, se říká **sociální stratifikace**. Jednotlivým skupinám společnosti se pak říká vrstvy neboli straty. Skupiny, které se chovají podobně, jsou pak označovány jako **sociální třídy**.

Způsobů, jak rozdělit společnost do skupin, je nekonečné množství. Jen některé ale dávají smysl z hlediska sociální stratifikace – dělí společnost do skupin, které se chovají podobně (jsou **vnitřně homogenní**) a dostatečně odlišně od ostatních skupin (jsou **vnějškově heterogenní**).

3. Aktivity

Aktivita A: Základní dělení do tříd

Stručný popis aktivity

Rozdělte studující na skupiny podle následujících parametrů. Při každém rozdělení trvejte na tom, aby se studující také fyzicky přemístili v rámci třídy a utvořili skupinky. Každá skupina pak má za úkol vymyslet, jaké dělicí kritérium bylo pro jejich vyčlenění využito, a zda má takové dělení smysl, tedy zda se členové takto vymezené skupiny chovají odlišně.

Způsoby dělení:

- Podle pohlaví (muži × ženy)
- Podle výšky (alespoň tři skupiny)
- Podle oblečení (např. sukně × kalhoty, barvy, délka rukávů)
- Podle délky či barvy vlasů
- Podle známek, zájmů

Cílem aktivity je ukázat studujícím, že společnost se může dělit podle mnoha různých kritérií, která vůbec nemusí být jenom majetková. Studující by se měli naučit, že taková **sociální skupina** se označuje jako **sociální třída**, pokud má vlastní **třídně podmíněné chování**.

Ne všechno dělení se třídně podmíněným chováním vyznačuje, např. dělení podle výšky asi moc chování ovlivňovat nebude. Naopak dělení podle majetku už by chování ovlivňovat mohlo, stejně tak třeba dělení podle vzdělání...

Uzavření aktivity: studující by měli dospět k závěru, že některá dělení dávají smysl, jiná nikoliv, a být schopni navrhnout a zdůvodnit několik způsobů vymezení sociálních tříd, která podle nich chování příslušníků daných tříd ovlivňují.

Odhadovaný čas: 10-15 min

Aktivita B: Kapitály

Stručný popis aktivity

Diskutujte se studujícími dělení společnosti do skupin podle výše majetku. Rozdělte společnost do čtyř tříd (nižší, nižší střední, vyšší střední, vyšší). Rozdejte studujícím pracovní listy z Přílohy A a nechte je, ať do jednotlivých tříd rozdělí jednak několik veřejně známých osobností (je možno průběžně aktualizovat), jednak typické zástupce několika povolání, jednak vlastní rodiče.

Poté rozdělte studující do dvojic, nechte je, aby si pracovní listy vyměnili, a vzájemně diskutovali o tom, zda je rozvrstvení společnosti správné. Vyzvěte je, ať se zaměří na porovnávání po dvojicích a např. rozporují, proč je zdravotní sestra umístěna výše než herec nebo naopak.

Načrtněte jedno z možných rozložení na tabuli a diskutujte o tom, jestli výše majetku skutečně determinuje lidské chování. Nejspíš dojdete ke společnému závěru, že ano. Položte kacířskou otázku, jestli je majetek to jediné, co chování ovlivňuje.

Uzavření aktivity: studující by měli dospět k závěru, že majetek sice silně determinuje chování, ale není jediný. Z dalších možností by měli jmenovat např. výši dosaženého vzdělání.

Odhadovaný čas: 10-15 min

Aktivita C: Sociální pole

Stručný popis aktivity

Vysvětlete studujícím pojem **ekonomický kapitál** v pojetí francouzského sociologa Pierra Bourdieuho. Jedná se jednak o majetek, který rodina vlastní, tedy věci movité i nemovité, úspory a investice. Jedná se ale také o výši příjmů, které rodina pravidelně získává ve formě platů, zisků z podnikání, výnosů z investic apod. Toto pojetí přibližně odpovídá dělení na vyšší, střední a nižší třídu, které jsme používali v předchozí aktivitě.

Lidi lze ale dělit také podle **kapitálu kulturního**, který vyjadřuje všechno, co se vejde pod pojem „kulturní člověk“. Jedná se tedy o výši dosaženého vzdělání, ale také např. četnost návštěv galerií, koncertů a divadel, nebo množství knih krásné literatury, které daná domácnost vlastní, originálních obrazů a uměleckých děl atd.

Tyto dva druhy kapitálu spolu mohou, ale nemusí souviset. Existují lidé bohatí (s vysokým ekonomickým kapitálem), ale nekulturní (s nízkým kulturním kapitálem), typicky rychle zbohatnuvší podnikatelé, manažeři. Naopak existují lidé s relativně nízkým ekonomickým, ale vysokým kulturním kapitálem, typicky učitelé, herci.

Podle výše ekonomického a kulturního kapitálu lze jednotlivé osoby dělit v rámci tzv. sociálního pole, jehož zjednodušený příklad je v Příloze B. Rozdejte tuto přílohu mezi studující a nechte je, ať správně zařadí příslušníky jednotlivých povolání. Pro pochopení principu můžete sami zařadit následující dva příklady:

- dělník v pásové výrobě (v levém spodním kvadrantu, má relativně nízký ekonomický i kulturní kapitál)
- úředník v bance (od dělníka doprava – má výrazně vyšší ekonomický kapitál – mírně nahoru – má mírně vyšší kulturní kapitál)

Po vyplnění pracovních listů proveďte několik vhodně zvolených „distinktivních řezů“, tedy rozdělte společnost na několik skupin, které se nejspíš budou chovat podobně (např. lidé s vysokým kulturním a průměrným ekonomickým kapitálem – lékaři, učitelé..., pak taky lidi s nízkými oběma kapitály – popeláři, dělníci...)

Vysvětlete studujícím, že existuje ještě nejméně jeden typ kapitálu, který se obecně používá, a to **kapitál sociální**. Dosud všechny kapitály vyjadřovaly jakýsi druh „majetku“, kterým jedinec či rodina disponují a mohou ho použít k prosazování svých zájmů. Někdo své zájmy prosadí tím, že jiným zaplatí za zboží nebo službu, někdo tím, že má dostatečné vzdělání, aby např. vyjednal splnění svých potřeb.

(Možno doplnit krátkou odbočkou o skupinách osob, které nemají ani ekonomický, ani kulturní kapitál, a nejsou schopny své zájmy ve společnosti prosadit.)

Podobně funguje i sociální kapitál, který představuje souhrn všech známostí a sociálních vazeb, které může dotyčný mobilizovat k prosazení vlastních zájmů a potřeb.

Uzavření aktivity: studující by měli být schopni pochopit, že chování jednotlivců neurčuje jen jejich majetek, ale i jiné typy kapitálu. Tedy kromě ekonomického kapitálu zejména kapitál kulturní a kapitál sociální. Všechny z nich jsou silně závislé na rodině původu (po rodičích dědíme nejen peníze, ale i vzdělání nebo touhu se vzdělávat a do jisté míry i sociální vazby, známosti).

Odhadovaný čas: 20 min

Aktivita D: Třídní rozdělení dle Českého rozhlasu

Stručný popis aktivity

Český rozhlas vyšel z obdobného britského výzkumu, který podpořilo anglické BBC, a ve spolupráci se sociology oprášíl systém kapitálů, který v sedmdesátých letech dvacátého století vytvořil Pierre Bourdieu. Pokusil se u respondentů změřit jejich kapitál ekonomický, kulturní a sociální.

Rozdejte studujícím pracovní list z Přílohy C a nechte je vyplnit dotazník. Ujistěte je, že dotazník je jen pro jejich potřebu a nemusí ho nikomu ukazovat. Současně upozorněte, že je to jen upravený výťah z 26položkového dotazníku, který si mohou vyplnit v [kalkulačce Českého rozhlasu](#).

Poukažte na to, že dotazník měří tři známé kapitály – ekonomický, kulturní a sociální. Proveďte společné vyhodnocení:

1. ekonomický kapitál

Otázky 1 a 2, za každou odpověď „podprůměrný“ přičtete 1 bod, za každou odpověď „průměrný“ přičtete 2 body, za každou odpověď „nadprůměrný“ přičtete 3 body.

Následný součet vyhodnoťte takto: 2 body: podprůměrný, 3-4 body: průměrný, 5-6 bodů: nadprůměrný.

2. sociální kapitál

Otázka 3: za každou osobu 2 body

Otázka 4: za každou osobu 1 bod

Otázky 5, 6, 7: za každou odpověď „0“ 0 bodů, za každou odpověď „1-2“ 1 bod, za každou odpověď „více lidí“ 2 body.

Následný součet vyhodnoťte takto: 0-14 bodů: podprůměrný, 15-28 bodů: průměrný, 29-42 bodů: nadprůměrný

3. kulturní kapitál

Otázka 8, 9: „minimálně“ 1 bod, „domluví se“ 2 body, „plynně“ 4 body

Otázka 10, 11, 12: „0“ 0 bodů, „1“ 1 bod, „4“ 2 body, „12“ 3 body, „52“ 4 body

Následný součet vyhodnoťte takto: 0-7 bodů: podprůměrný, 8-14 bodů: průměrný, 15-20 bodů: nadprůměrný

Podle dosaženého hodnocení (podprůměrný, průměrný, nadprůměrný) v jednotlivých typech kapitálů (ekonomický, sociální, kulturní) nechte studující,

ať se zařadí do jednotlivých tříd. Jejich struktura a popis je na druhé straně přílohy C.

Otevřete [stránky Českého rozhlasu](#), ukažte kompletní kalkulačku a zobrazte popisky jednotlivých tříd. Diskutujte o tom, kdo v České republice do jednotlivých tříd patří a proč, a zda, případně jak je možné se přesouvat z jedné třídy do druhé.

Uzavření aktivity: studující by si měli uvědomit, že rozdělení společnosti podle ekonomického kapitálu, vzdělání a sociálních vazeb má smysl i v současné České republice.

Odhadovaný čas: 30 min

Shrnutí aktivit: Rozdělení společnosti

Co by se měli studující naučit?

Představené postupy dělení společnosti do skupin, sociálních tříd, jsou sice široce používaná, ale ne jediná možná. Cílem hodiny nebylo ukázat všechna možná třídní schémata, ale spíše dospět k následujícím závěrům:

- i tak rovnostářská společnost, jako je Česká republika, může být rozdělena na sociální třídy
- příslušníci jednotlivých tříd čelí podobné životní situaci, na kterou pak podobně reagují. Proto se příslušníci jednotlivých tříd chovají, myslí atd. velmi podobně
- mezi jednotlivými třídami musí být v myšlení a chování jasné rozdíly, jinak použité třídní schéma nefunguje (není validní)
- má smysl dělit podle majetku, vzdělání a sociálních vazeb (tedy sociologicky: podle výše ekonomického, kulturního a sociálního kapitálu)

4. Přílohy

Příloha A: Kapitály: Ekonomický kapitál

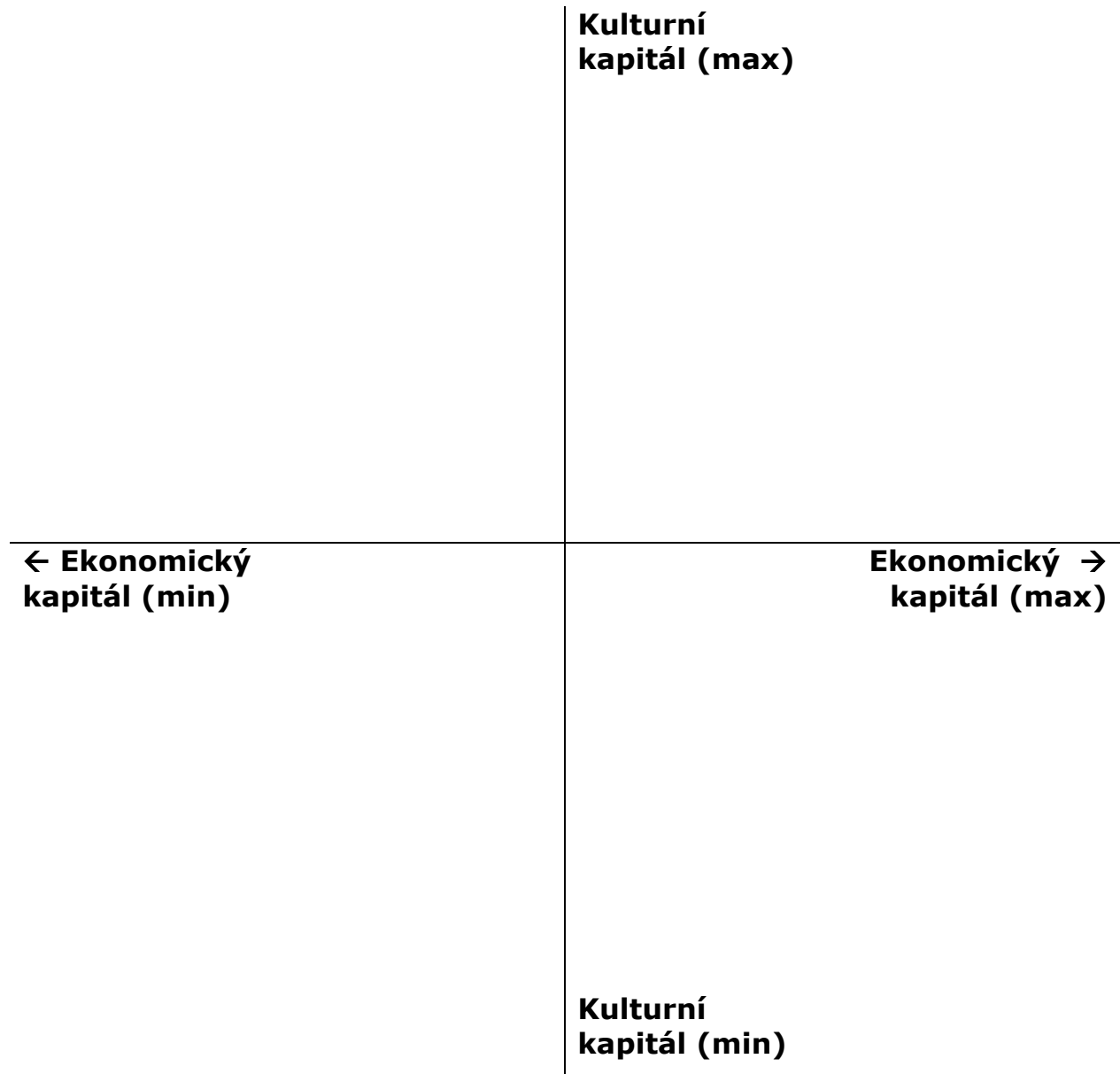
Zadání: Představte si, že česká společnost se dělí do tří základních tříd podle výše majetku na nižší třídu, střední třídu a vyšší třídu. Střední třídu rozdělíme ještě na vyšší střední třídu a nižší střední třídu. Zařaďte do následující tabulky deset známých osobností českého veřejného dění a deset typických zástupců povolání. Poté na správné místo v tabulce запиšte svoje rodiče.

Vyšší třída	
Vyšší střední třída	
Nižší střední třída	
Nižší třída	

Andrej Babiš, Jaromír Jágr, Michal Viewegh, Jiří Drahoš, Radka Třeštíková, Kovy, Bohdan Pomahač, Ester Ledecká, Petr Kellner, Zdeněk Svěrák, lékař, zdravotní sestra, učitel SŠ, herec, uklízečka, podnikatel, elektrikář, pilot, lékařka, spisovatel

Příloha B: Sociální pole

Zadání: Podle Pierra Bourdieuho se lidé ve společnosti dělí podle svého ekonomického a kulturního kapitálu. Zakreslete v následujícím sociálním poli typické příslušníky následujících povolání: lékař, VŠ profesor, SŠ učitel, zdravotní sestra, popelář, uklízečka, elektrikář, truhlář, listonoš, herec, vědec, řidič autobusu

Příloha C: Český rozhlas

Odpovězte pravdivě na následující otázky (upraveno volně dle Kalkulačky Českého rozhlasu):

1. Průměrný příjem, který připadá na jednoho člena vaší domácnosti je spíše
podprůměrný průměrný nadprůměrný

2. Hodnota majetku vaší rodiny (nemovitosti, auta, atd.) je spíše
podprůměrná průměrná nadprůměrná

3. Kolik z uvedených profesí máte mezi svými blízkými přáteli?
Lékař, programátor, policista, automechanik, truhlář, dělník, právník,
zdravotní sestra, majitel obchodu, řidič, prodavač, uklízečka

4. Kolik z uvedených profesí máte mezi svými vzdálenějšími přáteli?
Lékař, programátor, policista, automechanik, truhlář, dělník, právník,
zdravotní sestra, majitel obchodu, řidič, prodavač, uklízečka

5. Když je vám mizerně, máte v okolí někoho, kdo by vás kdykoliv vyslechl?
0 1-2 lidi více lidí

6. Máte v okolí někoho, kdo by vám poradil s právními a finančními
záležitostmi?
0 1-2 lidi více lidí

7. Máte v okolí někoho, kdo by se o vás postaral v případě nemoci?
0 1-2 lidi více lidí

8. Jak dobře mluvíte anglicky?
Minimálně Domluvím se Plynně

9. Jak dobře mluvíte jiným západním jazykem?
Minimálně Domluvím se Plynně

10. Jak často jste v uplynulém roce navštívili popový či rockový koncert?
0 1 4 12 52

11. Jak často jste v uplynulém roce navštívili koncert vážné hudby, balet či
operu?
0 1 4 12 52

12. Jak často jste v uplynulém roce navštívili muzeum či galerii?
0 1 4 12 52

Ekonomický	Sociální	Kulturní	Třída
Podprůměrný	Podprůměrný	Podprůměrný	Strádající třída Má podprůměrné příjmy a podprůměrné vzdělání, často čelí exekucím. Nemá žádný kapitál, který by mohla použít, aby se ze svého osudu dostala.
Podprůměrný	Nadprůměrný	Průměrný až Nadprůměrný	Ohrožená třída Třída s nízkým ekonomickým kapitálem, disponuje ale nadprůměrnými sociálními vazbami a často dobrým vzděláním. Často se v ní objevují úředníci a pracovníci ve službách.
Průměrný	Nadprůměrný	Podprůměrný	Třída místních vazeb Mají dobré kontakty v rámci své sociální skupiny i mimo ni. Schopnosti pracovat s moderními technologiemi či domluvit se v zahraničí jsou podprůměrné. Příjem spíše nižší, ale často dostačující.
Průměrný až Nadprůměrný	Podprůměrný	Průměrný	Tradiční pracující třída Do této skupiny patří často řemeslníci nebo kvalifikovaní dělníci, řidiči, prodavači. Mají solidní majetek a mírně nadprůměrné příjmy, nezapojují se do sociálních vazeb, nehovoří anglicky.
Průměrný	Nadprůměrný	Nadprůměrný	Nastupující kosmopolitní třída Má dobré sociální vazby včetně zahraničních a špičkové vzdělání, dosud nestihla nahromadit majetek
Nadprůměrný	Nadprůměrný	Průměrný	Zajištěná střední třída Lékaři, právníci a další specialisté. Mají dostatečný majetek i prestižní známosti. Angličtinu a počítače ovládají

			mírně nadprůměrně, ale hůře než kosmopolitní třída.
--	--	--	---

Závěr:

Existuje řada dobře použitelných příkladů z aktuální sociální reality i filmové tvorby, na kterých lze ukázat odlišné chování zástupců jednotlivých sociálních tříd. Např.:

- Film *Pretty Woman* (scéna nakupování, kdy Julia Roberts jedná s prodavačkami úplně jinak než později Richard Gere, a prodavačky na to odpovídajícím způsobem reagují – pozn. všimněte si, že Richard Gere zpočátku vůbec nezmiňuje, že by chtěl něco kupovat, to je podle Bourdieuho znak lidí s vyšším kulturním kapitálem, kteří neberou jednání všeho druhu přísně účelově)
- Film *Pretty Woman* (scéna zábavy pro bohaté – dostihy, opera, vs. scéna zábavy pro nižší třídy – hamburger v parku pod stromem)
- Film *Hříšný tanec* (scéna zábavy pro vyšší třídu – zkoušení paruk, výuka decentních tanců, vs. zábavy pro nižší třídu, hříšný tanec v bungalovech)
- Film *Vlk z Wall Street* (případ člověka, který rychle zbohatl, navýšil svůj ekonomický kapitál, ale jeho kulturní kapitál zůstal stále velmi nízký. Jeho zábavou pak zůstávají divoké večírky s prostitutkami)

Použitá literatura:

Bourdieu, P. 1984. *Distinction: a social critique of the judgement of taste*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Grusky, D. 2014. *Social stratification: class, race, and gender in sociological perspective*. Boulder, CO: Westview Press.

Katrňák, T. 2005. *Třídní analýza a sociální mobilita*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Mannheim, K. 1991. *Ideologie a utopie: přednášky a eseje*. Bratislava: Archa.

Doporučená literatura

Bourdieu, P. 1998. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum.

Hamplová, D., T. Katrňák (eds). 2018. *Na vzdělání záleží: jak vzdělanostní rozdíly ovlivňují osudy lidí v české společnosti*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Katrňák, T. 2005. *Třídní analýza a sociální mobilita*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Prokop, D., kolektiv. 2019. *Rozdělení svobodou – Česká společnost po 30 letech*. Praha: Český rozhlas. (dostupné online: <https://www.irozhlas.cz/sites/default/files/documents/4cb643625998e931d8f0a9aa34bbb254.pdf>)

*Tento pracovní list vytvořil Mgr. Ing. Tomáš Doseděl, Ph.D.
(dosedel@fss.muni.cz).*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY